ØYER
KOMMUNE

Budsjett og økonomiplan 2027-2030

Kommunestyret 29.10.2026

Kommunedirektørens forslag

KI-generert Microsoft pilot

Informasjon om budsjett og økonomiplanen finner kommunestyret du på framsikt.net

ØYER KOMMUNE

Økonomiplan 2026-2029

Kommunedirektørens forslag

Foto: Espen Haakenstad

ØYER KOMMUNE

Kommuneplanens samfunnsdel 2024

Vedtatt: 21.11.2024, kommunestyresak 153/2024

Visjon
«Øyer – kommunen for alle»

Satsingsområder

- Styrket sentrumsutvikling
- Tilrettelegging for næringsutvikling
- Utvikling av et variert boligtilbud
- Tidlig innsats og forebygging
- Kompetanse for gode tjenester

Sykefravær

Sykefravær	Fravær egenmeldt	Fravær legemeldt	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2023	1,31 %	6,46 %	7,77 %
Årlig sykefravær 2024	1,64 %	8,30 %	9,94 %
Årlig sykefravær 2025	0,91 %	9,04 %	9,95 %
Årlig sykefravær 2026	0,96 %	5,68 %	6,65 %
Sykefravær 2. tertial 2025	0,63 %	8,43 %	9,06 %
Sykefravær 2. tertial 2026	0,63 %	4,68 %	5,31 %

Noen overordna hovedtall

700 961 Totale driftsinntekter	**686 806** Totale driftsutgifter
-12 763 Netto driftsresultat	**1,8 %** Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

48 430 Renteutgifter	**40 960** Eiendomsskatt	**98 517** Disposisjonsfond
28 666 Avdrag	**134 668** Årlige investeringer	**74,2 %** Andel lånefinansiering

Slik fordeles driftsmidlene

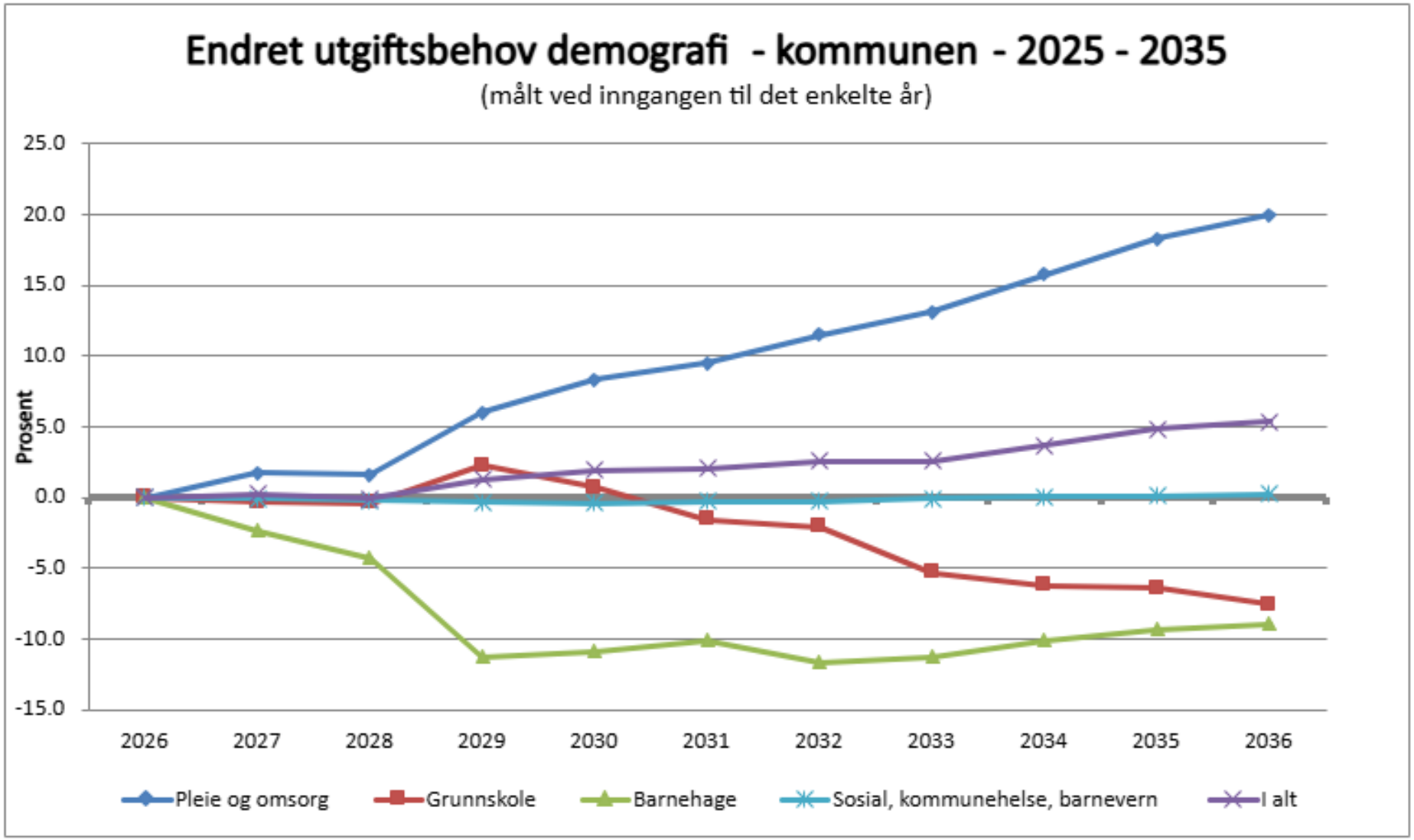
Område	Fordelt til drift 2027 (x1000)
Sentraladministrasjon	146.110
Oppvekst, utdanning og kultur	162.231
Helse og mestring	183.754
Samfunnsutvikling og teknisk	16.769
Totalt	509.165

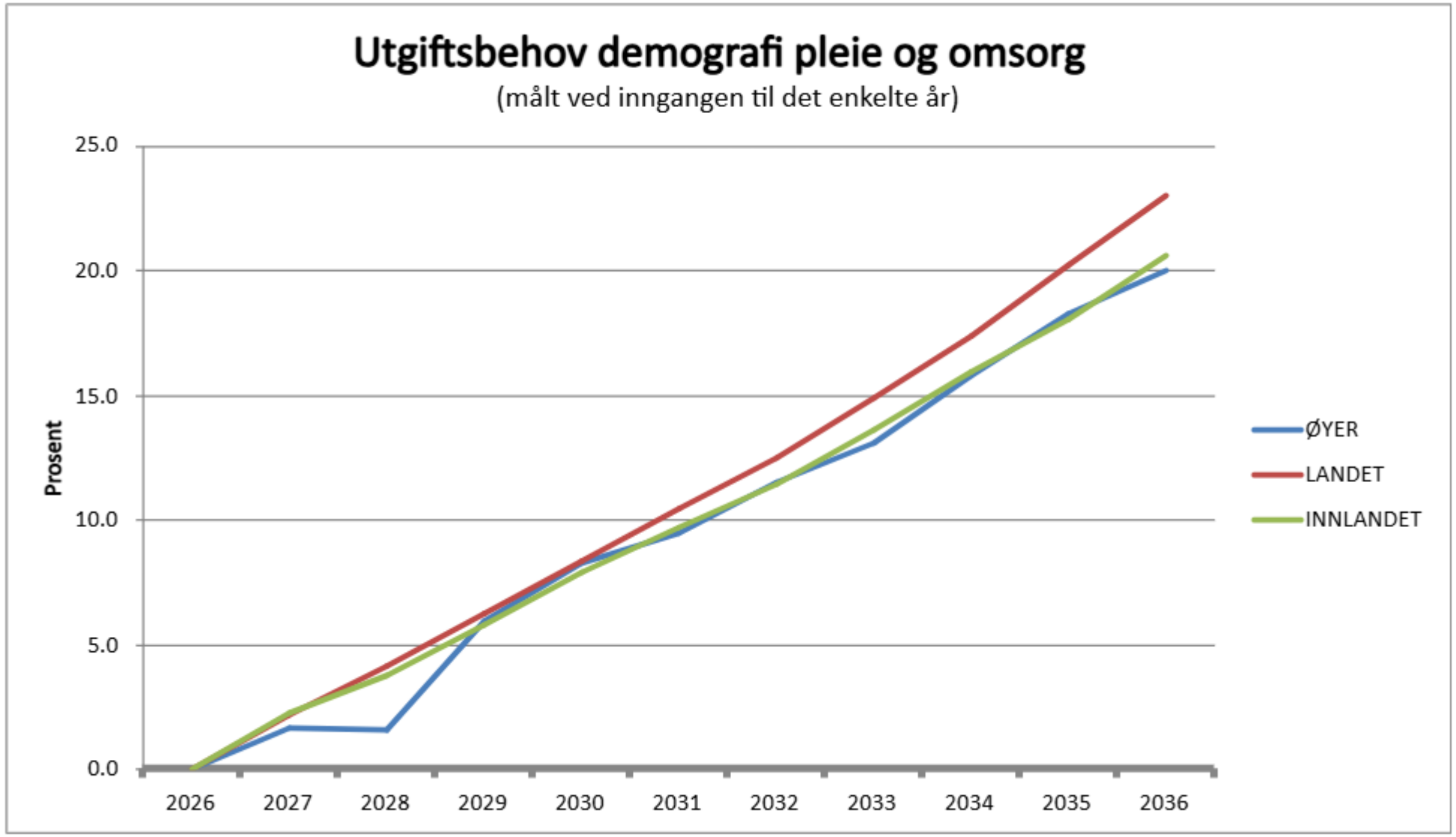
Slik finansieres driften

Område	Fordelt til drift 2027 (x1000)
Rammetilskudd	248.086
Inntekts- og formuesskatt	219.846
Eiendomsskatt	40.960
Utbytte	19.582
Andre generelle driftsinntekter	15.356
Renteinntekter	13.395
Totalt	557.225

Befolkningsfremskriving per 1.1 - standard er SSB - MMMM alternativet og bruk av TBU metode

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
0 år	43	41	41	41	41	41	41	43	43	43	44
1-5 år	258	252	247	229	230	232	228	229	232	234	235
6-12 år	404	403	397	409	387	380	381	375	367	364	348
13-15 år	165	164	170	173	187	181	177	164	167	169	179
16-18 år	168	165	170	167	163	170	172	184	180	175	165
19-22 år	222	230	222	220	211	208	206	205	206	205	217
23-24 år	91	94	94	97	103	106	99	97	99	97	94
25-29 år	223	219	226	224	226	231	241	245	246	247	248
30-49 år	1,259	1,232	1,227	1,226	1,237	1,233	1,223	1,232	1,234	1,234	1,241
50-66 år	1,232	1,253	1,238	1,227	1,204	1,193	1,189	1,176	1,156	1,150	1,142
67-79 år	743	737	741	749	762	778	799	813	834	857	863
80-89 år	273	285	309	310	328	338	349	354	363	359	369
90 år og eldre	49	52	44	58	59	58	59	61	65	72	74
Sum innbyggere	5,130	5,127	5,126	5,130	5,138	5,149	5,164	5,178	5,192	5,206	5,219

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2025 - 2035
(målt ved inngangen til det enkelte år)
Prosent
25.0
20.0
15.0
10.0
5.0
0.0
-5.0
-10.0
-15.0
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
Pleie og omsorg
Grunnskole
Barnehage
Sosial, kommunehelse, barnevern
I alt

Utgiftsbehov demografi pleie og omsorg
(målt ved inngangen til det enkelte år)
Prosent
25.0
20.0
15.0
10.0
5.0
0.0
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
ØYER
LANDET
INNLANDET

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2026 kroner og endring fra 1.1.2026)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM ØYER
2027	3,387	-376	-1,673	-68	28	-27	1,272
2028	-170	-54	-1,394	-273	265	-102	-1,727
2029	8,722	2,858	-5,019	-194	117	-59	6,426
2030	4,633	-1,664	279	-197	311	-172	3,190
2031	2,351	-2,447	558	-160	319	-54	566
2032	4,022	-541	-1,115	-192	411	-183	2,402
2033	3,125	-3,538	279	3	258	-101	25
2034	5,364	-988	836	-262	402	-37	5,314
2035	4,945	-210	558	-122	289	-87	5,373
2036	3,446	-1,243	279	-16	225	-70	2,621
Sum 2027-2036	**39,824**	**-8,203**	**-6,413**	**-1,481**	**2,624**	**-892**	**25,460**

Fra budsjettforslag 2026

Omstillingsbehov (tall i tusen)

Område	2026	2027	2028	2029
Sentraladministrasjonen	0	2.978	3.807	4.649
Oppvekst	0	3.825	4.889	5.972
Helse og mestring	0	4.628	5.915	7.225
Samfunnsutvikling	0	607	775	947
Totalt	**0**	**12.038**	**15.386**	**18.793**

NB. Dette kommer i tillegg til allerede foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden og inkl. netto finansutgifter

Økonomisk årshjul og fastsetting av økonomiske rammer for 2027

I januar vedtok kommunestyret økonomisk årshjul

Den 23.6.2026 vedtok formannskapet fastsetting av økonomiske rammer for budsjettprosess 2027. Dette etter fullmakt fra kommunestyret

- *En tydelig målsetning var tidlig involvering av politisk nivå.*
- *Nytt av året er at rammene er fastsatt på sektornivå.*

Krav til innsparing og omstilling pr sektor 2027-2030.

	2027	2028	2029	2030
01. Sentraladministrasjon	-4456	-4891	-5548	-6327
02. Oppvekst, utdanning og kultur	-5680	-6244	-7095	-8067
03. Helse og mestring	-6887	-7559	-8584	-10131
04. Samfunnsutvikling og teknisk	-801	-897	-1022	-1095
Sum i perioden	-17824	-19591	-22249	-25252

Hva gir statsbudsjettet oss egentlig?

Staten mangler systematisk informasjon om sammenhengen mellom ressurs-bruk og resultater.

Gjerrig budsjett blir jekket opp

Regjeringen holder igjen på kommuneramma, men kommunalministeren blar opp til kommuner som vil snuse på sammenslåing.

Får 1,4 millioner mer i frie inntekter: – Dette er dramatisk for oss

Veksten i de frie inntektene neste år både bekymrer og gleder kommunedirektørene.

Må betale mer for ressurskrevende tjenester

Kommunene må neste år betale 23.000 kroner mer per tjenestemottaker enn lønnsveksten tilsier, før staten begynner å dekke utgiftene.

Full budsjettslakt: Tannløst, vanvittig, puslete og sentraliserende

Sp raser mot økte drivstoffavgifter og sentralisering. SV, MDG og Rødt varsler tøffe forhandlinger mot økte forskjeller. FrP mener regjeringen leverer et minimum.

Kommunal Rapport

Høring om statsbudsjettet: – Ikke nok penger

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 duger ikke. Det er den klare beskjeden fra 15 av landets ordførere til Stortinget.

Ordfører Ragnhild Vassvik (Ap) i Gamvik, ordfører Andreas Vollsund (H) i Time kommune, ordfører Aase Refsnes (SV) i Steigen kommune under høringen på Stortinget. Foto: Terje Lien

– Jeg vet at ingen vinner valg på kommuneøkonomi, men jeg vil minne dere om at dere kan tape et valg på kommuneøkonomi.

Ordføreren bak «advarselen» er Andreas Vollsund (H) i Time.

> *Det blir ofte snakket i makronivå fra dere på Stortinget og i komiteene, men vi lever på mikronivå.*
>
> Ordfører Gry Fuglestveit (Ap) i Notodden

Konsekvenser for 2027 – hensyntatt forslag til statsbudsjett

Forslag til Statsbudsjett og oppdatert prognosemodell fra KS gir følgende endringer:

- Reduksjon i skatt og rammetilskudd på 2 millioner kroner:
  - *Økt rammetilskudd på 453 000 kroner.*
  - *Redusert skatteanslag på 2 416 000 kroner*
- Lønnsvekst økte fra 3,8 til 4%
- Prisvekst økte fra 2,6 til 2,9%
- Deflator økte fr 3,5 til 3,6%

Lønns- og prisvekst ga en økt kostnad på 3 millioner kroner.

Kommunedirektørens forslag til tiltak i budsjett og økonomiplan 2027-2030

- ✓ **Nye tiltak**
- ✓ **Innsparingstiltak**

Blir presentert for hvert tjenesteområde

Budsjettforslaget inneholder ingen forslag som innebærer oppsigelse fra kommunen.

Men noen ansatte må påregne endring i både arbeidsoppgaver og arbeidssted.

Sentraladministrasjonen

Tiltak - innsparing	2027	2028	2029	2030
Avvikling av tjenesteutvalget	-140	-140	-140	-140
Justert inntekt konsesjonskraft	-800	-800	-800	-800
Redusere leiekostnader for møteplass ungdom	-1250	-1250	-1250	-1250
Midlertidig ledig stilling	-1285			
Tilskudd snøproduksjon Hafjell Alpinsenter - avsluttes	-760	-760	-760	-760
Sum innsparingstiltak	**-4235**	**-2950**	**-2950**	**-2950**

Sentraladministrasjonen

Tiltak - nye	2027	2028	2029	2030
Innkjøpssamarbeid – ny avtale	941	941	941	941
Lærlinger, kommunal egenandel	1500	1500	1500	1500
Økning i ramme for NAV Lillehammer	1500	0	-1500	-3000
Økt behov i barnevernstjenesten	2500	2500	2500	2500
Sum nye tiltak	**6441**	**4941**	**3441**	**1941**

Oppvekst, utdanning og kultur

Tiltak - innsparing	2027	2028	2029	2030
Avvikle seniorsenter	-116	-116	-116	-116
Granrudmoen barnehage flyttes til Vidarheim	-1450	-3300	-3300	-3300
Grunnskolemodellen	-2505	-2505	-2505	-2505
Lisenser skoleprogram	-60	-60	-60	-60
Ikke erstatte stilling Granrudmoen	-560	-560	-560	-560
Reduksjon 20 % stilling bibliotek	-150	-150	-150	-150
Reduksjon overføring til Øyer kirkelig Fellesråd	-80	-80	-80	-80
Reduksjon i bokbudsjett	-20	-20	-20	-20
Reduksjon i ramme for ungdomsaktivitet	-50	-50	-50	-50
Reduksjon i kommunalt tilskudd til frivilligsentralen	-10	-10	-10	-10
Reduksjon kulturmidler	-130	-130	-130	-130
Samordne ferie SFO	-100	-100	-100	-100
Utleieinntekter skole	-150	-150	-150	-150
Økte billettpriser	-20	-20	-20	-20
Sum innsparingstiltak	**5401**	**7251**	**7251**	**7251**

Helse og mestring

Tiltak - innsparing	2027	2028	2029	2030
Felles legekontor	-800	-1000	-1000	-1000
Redusere kjøp av vikartjenester	-1000	-600	-500	-500
Redusere plasser ved ØHH	-2600	-5000	-5000	-5000
Div tilpasninger av bemanning	-1425	-2050	-2050	-2050
Økt inntjening og ref for kommunale fastleger	-500	-500	-500	-500
Sum innsparingstiltak	**-6325**	**-9150**	**-9050**	**-9050**

Helse og mestring

Tiltak - nye	2027	2028	2029	2030
Kjøp av tjenester knyttet til enkeltvedtak	350	350	350	350
Økning i jordmortjenesten	315	315	315	315
Sum nye tiltak	**665**	**665**	**665**	**665**

Samfunnsutvikling og teknisk

Tiltak - innsparingstiltak	2027	2028	2029	2030
Lederstilling settes ledig	-1200	-1200	-1200	-1200
Sum innsparingstiltak	**-1200**	**-1200**	**-1200**	**-1200**

	Innsparingstiltak 2027	Nye tiltak 2027
Sentraladm	4235	6441
Oppvekst, utdanning og kultur	5401	
Helse og mestring	6325	665
Samf.utvikling og teknisk	1200	150
Totalt	17161	7256
**tall i tusen og korrigert for interne fordelinger*		

Budsjett 2027 interkommunale samarbeid

Område	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Endring i kr	Endring i % (korrigert for deflator)
Lillehammerregionen vekst	3731	3726	-5	-3,5
LRBV - brann	42779	47679	4900	8,0
LRBV-feiing	13410	14621	1212	5,6
Fellesenhet økonomi	20642	21498	856	0,7
Innfordringskontoret	2307	2362	55	-1,0
Landbrukskontoret	9204	9383	179	-1,5

x1000

Helseregion Sør-Gudbrandsdal - HSG

Lønnsvekst 3,9 %, prisvekst 2,7 % og deflator . Beskrive konsekvenser av 4,5 % reduksjon

Samarbeidsområde	Vertskommune	Budsjett 2026(kr)	Budsjett 2027(kr)*	Endring 2026-2027 Beløp (kr)	%
Felles Helseregion	Lillehammer	3 623 317	2 762 816	-860 501	-23,7 %
Intermediær senger	Lillehammer	20 455 000	21 150 000	695 000	3,4 %
Legevakt	Lillehammer	48 723 000	53 137 000	4 414 000	9,1 %
KAD	Lillehammer	2 776 406	2 866 183	89 777	3,2 %
EPJ Gerica	Øyer	1 316 726	1 180 265	-136 461	-10,4 %
Miljørettet helsevern	Ringebu	1 409 992	1 893 709	483 717	34,3 %
Frisklivsentralen	Gausdal	3 006 198	3 130 499	124 301	4,1 %
FACT	Lillehammer	3 665 799	4 057 996	392 197	10,7 %
Interkommunal koordinering av psykisk helse og rusfeltet	Lillehammer	1 081 591	561 887	-519 704	-48,1 %
SUM Helseregion Sør-Gudbrandsdal		**86 058 029**	90 740 355	4 682 326	5,4 %

Rammetilskudd, inntekts- og formuesskatt, eiendomsskatt og andre generelle driftsinntekter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Rammetilskudd	-233 178	-240 060	-248 086	-248 086	-248 086	-248 086
Inntekts- og formuesskatt	-195 524	-214 052	-219 846	-219 846	-219 846	-219 846
Eiendomsskatt	-39 795	-39 960	-40 960	-41 960	-42 960	-42 960
Andre generelle driftsinntekter	-29 013	-21 359	-15 356	-12 217	-10 273	-10 273
Sum generelle driftsinntekter	-497 511	-515 431	-524 248	-522 109	-521 165	-521 165

Gebyr og brukerbetalinger

Gebyr utenom selvkostområdet og brukerbetalinger justeres i vesentlig grad tråd med kommunal deflator – 3,6 %.

Private reguleringsplaner og oppmåling har hatt sterk nedgang i aktivitet 2026 bl.a. som følge av manglende kapasitet innen avløp, og i påvente av KDP Øyer Sør. Det foreslås en økning i gebyrene her med 20 % i 2027. Dette for å tilpasse inntektene og kostnadsbildet på selvkostområdet.

Gebyrregulativet blir tilgjengelig på detaljert nivå i framsikt og i vedlegg.

Investeringer

Tiltak tas ut av økonomiplanen for vurdering på et senere tidspunkt

Flere tidligere foreslåtte investeringer i gjeldende økonomiplan blir foreslått tatt ut i denne økonomiplanen
Det gjelder investeringer innen barnehage, skole og omsorg.

Disse blir foreslått utsatt til etter at temaplaner for helse og mestring, oppvekst og kultur, idrett og fritid er behandlet i kommunestyret.
Det samme gjelder mulighetsstudiet for oppvekstsektoren.
Alle temaplaner og mulighetsstudiet planlegges framlagt for kommunestyret i mars 2027.

Dette vil gi kommunen anledning til å gjøre en samla og overordna prioritering basert på et oppdatert og nødvendig kunnskapsgrunnlag.

Prioriterte tiltak kan da innarbeides i en rullert økonomiplan, senest ved neste høsts prosess med budsjett og økonomiplan.

NB! Denne forståelsen må være til stede når kommende økonomiplan vedtas

Nye investeringer 2027

Tiltak	Beløp (x1000)
Maskinelt utstyr for renhold og parker – samt biler	1000
Trodalen boligfelt (økning)	13100
Motor-lysrigg kulturskolen	200
Telefoner turnustjenester helse og mestring	375
Ombygging vaktrom Øyer helsehus	400
Kirkelig fellesråd – forprosjekt/etablering av navnet minnelund på Tretten	1000
Ledningsnett VA	5130
VA-anlegg og bygg	4600
Vegutbedringer	1500
Oppgradering formålsbygg/teknisk og uteområde	2500
Reasfaltering veger	500
Diverse investeringer skole	1000
Totalt	**31305**

Årlige (løpende) investeringer 2027 - 2030

Tiltak	2027	2028	2029	2030
3-1 IKT prosjekter (prosjektledelse IKT)	6500	4500	1500	1500
Oppvekst - kjøp av iPader skole	800	800	800	800
Innkjøp av nye senger og en spesialseng	340	340	340	340
Oppgradering formålsbygg, bygningsmessig og teknisk	7500	7500	7500	0
Velferdsteknologi	500	500	500	500
Oppvekst – diverse mindre investeringer – skole	1500	1500		
Universell utforming – kommunale bygg	500	500	500	500
Totalt	**17640**	**15640**	**11140**	**3640**

Investeringer 2027 – 2030 – tidligere vedtatt

	2027	2028	2029	2030
Sentraladministrasjonen	1389	2888	1491	1300
Oppvekst, utdanning og kultur	19075	900	2400	0
Helse og mestring	7000	12615	4500	1100
Samfunnsutvikling – bolig og eiendom	13113	17000	23400	23000
Samfunnsutvikling - VA	46449	1000	0	1000
Interkommunalt brannvesen	77	0	0	0
Totalt	**87103**	**34403**	**31971**	**26400**

Investeringer 2027 - 2030

Tiltak	2027	2028	2029	2030
Nye investeringer	31305	26880	16513	9819
Årlige (løpende) investeringer	17640	15640	11140	3640
Tidligere vedtatte investeringer	87103	34403	31971	26400
Totalt	**136048**	**76923**	**59624**	**39859**

Finansiering av nye og løpende investeringstiltak

Tiltak	2027	2028	2029	2030
Lån	101003	46832	41113	23547
Tilskudd*	21000	0	0	0
Salg av varige driftsmidler		19000	10000	10000
Refusjoner mva.	12745	9791	7211	5012
Overført fra drift	1300	1300	1300	1300
Totalt	**136048**	**76923**	**59624**	**39859**

* Enova og Husbanken kan gi tilskudd på enkelte tiltak utfra tilskuddsordninger som blir formidlet i 2027.

Beløp i 1000

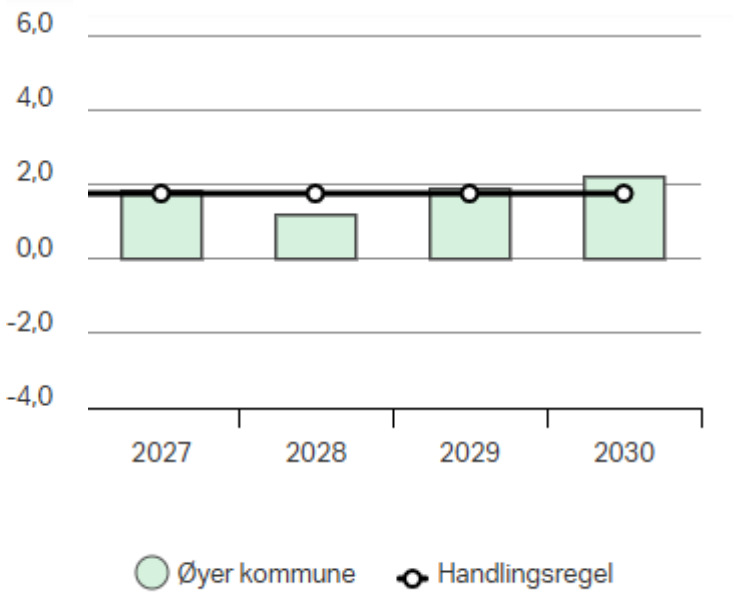
	Regnskap 2025	Rev. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Renteinntekter	-13 946	-11 001	-14 412	-15 440	-15 440	-15 440
Utbytter	-16 668	-16 462	-19 582	-19 582	-19 582	-19 582
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	33 293	36 300	48 430	51 418	51 075	49 717
Avdrag på lån	25 160	21 786	28 666	32 421	31 806	32 307
Netto finansutgifter	**27 840**	**30 623**	**43 102**	**48 817**	**47 859**	**47 002**

Handlingsregler (finansielle måltall)

I henhold til Kommuneloven § 14-2, skal kommunestyret selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Øyer kommune har definert tre måltall, omtalt som handlingsregler:

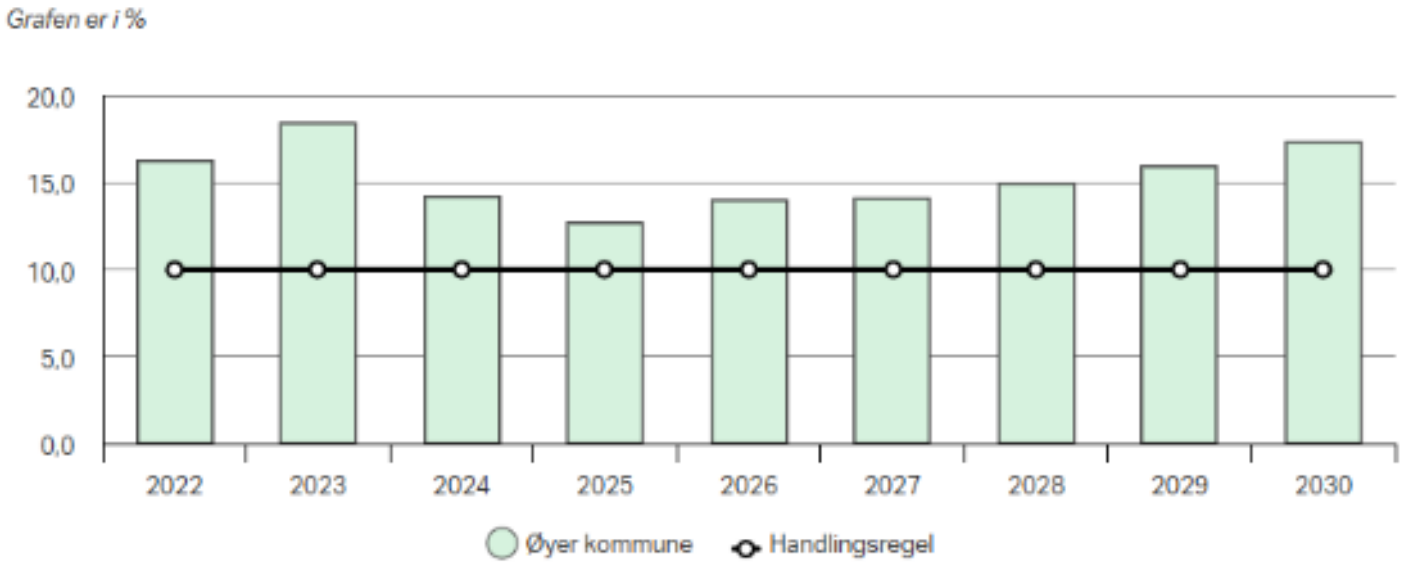
Område	Mål
Netto driftsresultat	1,75 %
Disposisjonsfond i % av sum driftsinntekter	10 %
Lånegjeld % av sum driftsinntekter	75 %

Netto driftsresultat skal være minst 1,75% av brutto driftsinntekter.

Avsetning til disposisjonsfond som forutsatt i budsjett og økonomiplan vil styrke disposisjonsfondet i perioden.

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Korrigert lånegjeld skal være under 75% av brutto driftsinntekter.

Lånegrad

År	Korrigert lånegjeld	Brutto driftsinntekter	Lånegrad
2027	413,4	701	59,0 %
2028	446,6	701	63,7 %
2029	460,8	702	65,6 %
2030	461,4	702	65,7 %

Handlingsregel 3 er oppfylt i hele økonomiplanperioden. Korrigert lånegjeld øker fra 365 millioner kroner i 2027 til 461,4 millioner kroner i 2030, tilsvarende en lånegrad på 65,7 % ved utgangen av planperioden. Kommunen har dermed en buffer på om lag 65 millioner kroner mot handlingsregelens grense i 2030.

Oppsummering

- Budsjett for 2027 i balanse og handlingsreglene holdes
- Det ligger ikke an til oppsigelser fra kommunen – men noen må påregne nye arbeidsoppgaver innen andre områder
- Det er foreslått krevende driftstiltak – «tygg på dem før de fordøyes» – for å opprettholde handlingsreglene må de erstattes av andre tiltak om de forkastes
- Grunnskolemodellen legges fortsatt til grunn. Dette har vært vesentlig for tilpassing av budsjett både i 2026 og for 2027
- Investeringsnivå må følges nøye – da det forventes å endre seg i perioden
- Vurder hvilke muligheter kommunen har til å øke egne inntekter – (eiendomsskatt)
- Positivt at vi øker antall lærlinger – godt omdømme og rekrutteringstiltak
- Det er lov å ha et håp om at det kommer mer penger til kommunene (kommunedirektøren skulle så gjerne hatt det med i sitt budsjettforslag).

Ønsker formannskapet (i første omgang) lykke til med sitt budsjettforslag – som er det dokumentet som skal sendes på høring

Videre prosess

Politikerportalen med spørsmål og svar er tilrettelagt

- Politisk sak sendes ut 14 dager før behandling i Formannskap 10.11.2026
- Formannskapet legger økonomiplan og budsjett ut på høring i 3 uker.
- I høringsperioden behandles saken i bl.a. råd og utvalg
- Formannskapet behandler saken i møtet 1.12.2026 og innstiller til kommunestyret.
- Endelig behandling i kommunestyret 10.12.2026.

ØYER
KOMMUNE